

Monumentnummer*: 516141

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 januari 2001
Kadaster deel/nr 82994/111

*Woonplaats** Alphen aan den Rijn
*Gemeente** Alphen aan den Rijn
*Provincie** Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Alphen aan den Rijn	B			12020
Alphen aan den Rijn	B			12019
Alphen aan den Rijn	G			1449
Alphen aan den Rijn	B			10542

Omschrijving**

Inleiding

Geklonken stalen HEFBRUG MET BRUGWACHERSHUISJE EN KEERSLUIS uit 1937-1938 over de Gouwe, gebouwd door de firma Kloos en Zn. te Kinderdijk ten behoeve van de verbreding en kanalisering van de Gouwe in het kader van de verbetering van de waterweg van Amsterdam naar Rotterdam. De hefbrug is gesitueerd aan de zuidkant van Alphen, op de grens van de bebouwde kom. Hierdoor functioneert de brug tevens als stadspoort. Schuin onder de hefbrug, aan de noordkant, ligt de keersluis.

Identieke bruggen bevinden zich in Waddinxveen en Boskoop, al hebben deze een kleinere brugbreedte en doorvaarthoogte.

Van het brugwachtershuisje zijn de vensters en deur gemoderniseerd.

Omschrijving

De hefbrug bestaat uit twee konisch toelopende heftorens, bestaande uit open geklonken vakwerkconstructies, waartussen het val wordt geleid tijdens het openen en sluiten van de brug. Het val bestaat uit een rijvloerconstructie en twee geklonken vakwerkhoofdliggers met daartussen een bovenwindverband. Het val wordt uitgebalanceerd door betonnen ballastblokken in de heftorens; het val is daartoe door middel van staalkabels via kabelwielen bovenin de heftorens verbonden met de ballastblokken. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

doorvaartwijdte bedraagt 25 meter, de breedte tussen de leuningen 15 meter. De doorvaarthoogte in gesloten toestand is 4,5 meter en in geopende toestand 35 meter. Op de brug stalen leuningen met decoratieve cirkels en in smeedwerk de naam en het bouwjaar van de brug: "Gouwesluis, Anno 1938".

Betonnen landhoofden, met aan de noordkant van de brug op de oostelijke oever een betonnen veelhoekig brugwachtershuisje onder een met koper bekleed dak. Links van het brugwachtershuisje onder de oostelijke heftoren bevindt zich een ruimte, die toegankelijk is door een dubbele houten deur met melkglas en sierijzers. Stalen leuningen identiek aan die op de brug langs de betonnen trap van deze deur naar het niveau van de brug.

De keersluis, bestaande uit twee geklonken stalen puntdeuren, hangen met plaatijzer afgedekte deurkassen in de kaden van de Gouwe. De deuren kunnen in beweging gezet worden met behulp van geklonken heugelstangen. Deze zijn te bedienen door middel van tandwielen die zich in ronde ijzeren kasten op de kade bevinden. Elke heugelstang is voorzien van twee scharnierende ijzeren wieltjes, die de beweging van de stang over betonnen platen op de kade vergemakkelijkt.

Waardering

De hefbrug is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als expressie van de infrastructurele ontwikkeling rond de verbreding en kanalisering van de Gouwe.

De hefbrug is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van een stalen hefbrug uit het midden van de jaren dertig van de 20ste eeuw en gaaf bewaard voorbeeld van het industrieel erfgoed.

In stedenbouwkundig opzicht is de hefbrug van algemeen belang vanwege de situering aan de rand van de stad, waardoor de brug als stadspoort functioneert. Bovendien vormt de brug met de identieke bruggen in Boskoop en Waddinxveen een uniek ensemble in Nederland met een indrukwekkende silhouetwerking in het landschap. De hefbrug is bovendien van algemeen belang vanwege de ensemblewaarde met de schuin eronder gelegen keersluis.

De hefbrug is in hoge mate gaaf.

De hefbrug heeft inmiddels een hoge zeldzaamheidswaarde, als één van de weinig gaaf bewaard gebleven hefbruggen en in samenhang met de identieke hefbruggen in Boskoop en Waddinxveen.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Bedieningsgebouw

Brug(C)

Functie

Brugwachtershuisje

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument